

Д. А. Ігнатенко,

ОНУ ім. І.І. Мечникова, м. Одеса, БДУ ім. Алеку Руссо, м. Бельці

ЛЕКСИЧНЕ НАПОВНЕННЯ ТЕМАТИЧНОЇ ГРУПИ ЛЕКСИКИ «МЕБЛІ» В УКРАЇНСЬКИХ ГОВІРКАХ ПІВНОЧІ МОЛДОВИ

У статті подано аналіз тематичної групи лексики «Меблі» з огляду на її функціонування в українських говірках півночі Молдови на тлі сучасної української літературної мови та загальноукраїнського діалектного континууму. Визначено, що склад зазначеної ТГЛ утворюють переважно лексеми праслов'янської тенези, а також іншомовні запозичення, які з'явилися у досліджуваних говірках з російської мови або через її посередництво. Досліджено відношення лексем цієї тематичної групи лексики говірок півночі Молдови до відповідної лексики інших віддалених українських діалектів; встановлено надійні зв'язки із архаїчними говорами південно-західного та північного діалектів української мови.

Ключові слова: українська діалектологія, говір, говірка, тематична група лексики, північ Молдови.

В статье представлен анализ тематической группы лексики «Мебель», учитывая ее функционирование в украинских говорах севера Молдовы на фоне современного украинского литературного языка и общукраинского диалектного континуума. Определено, что состав указанной ТГЛ образуют преимущественно лексемы праславянской тенеzis, а также иноязычные заимствования, которые появились в исследуемых говорах из русского языка или через его посредство. Исследовано отношение лексем данной тематической группы лексики в говорах севера Молдовы к соответствующей лексике других отдаленных украинских диалектов. Установлены надежные связи с архаичными говорами южно-западного и северного диалектов украинского языка.

Ключевые слова: украинская диалектология, говор, тематическая группа лексики, север Молдовы.

The article presents an analysis of the thematic group vocabulary «Furniture», given its function in Ukrainian dialects north of Moldova in the background of modern Ukrainian literary language and all-Ukrainian dialect continuum. Determined that the composition of said THL form predominantly token pre-Slavic genesis, as well as foreign-language borrowing, which appeared in the studied dialects of the Russian language, or through it. Explore the relationship of tokens given thematic groups of vocabulary in the dialects of the north of Moldova to the appropriate vocabulary other remote Ukrainian dialects. Good links with archaic dialects of South-western and northern Ukrainian dialects.

Keywords: Ukrainian dialectology, speaking, vocabulary thematic group, north of Moldova.

Житло відіграє першорядну роль у житті людини, тому вивчення лексики, пов'язаної з побутом людей, зокрема з житлом та хатнім начинням, становить значний науковий інтерес. Зберігаючи споконвічні найменування і водночас реагуючи на розвиток будівництва та дизайну, житлова лексика відбиває семантичні трансформації, спричинені екстралінгвістичними чинниками, демонструючи результати численних лінгвістичних процесів. Окрім цього, дослідження лексики житлового комплексу та хатнього начиння дає змогу розглянути традиційну матеріальну культуру українців півночі Молдови, визначити міжкультурні й міжмовні взаємозв'язки та ступінь збереження національної культури в умовах іноетнічного оточення.

Компонентом побутової житлової лексики є тематична група меблевої лексики, яка активно функціонує як у літературній, так і в діалектній формах української мови і є предметом наукового дослідження українців З. М. Бичка, З. Т. Ганудель, Л. І. Дорошенко, Г. О. Козачук, І. В. Муляр, Л. М. Тищенко, Л. Л. Ур, В. Г. Шелемех та ін., які здійснили її аналіз у межах української мови та її наріч.

Як зауважує Л. М. Тищенко, «тематична група лексики назв меблів та предметів хатнього вжитку характеризується збереженням традиційних номенів, що позначають реалії, які є невід'ємною складовою побуту» [3, с. 202]. Г. О. Козачук стверджує, що «у тематичній групі лексики на позначення хатніх меблів стилістична диференціація спостерігається у меншій мірі, ніж в інших групах побутової лексики, наприклад назвах їжі, взуття, одягу» і пояснює це явище тим, що склад ТГЛ «Меблі» утворює переважно активний шар слів, що «вживаються повсякденно і не мають відтінків ні застарілості, ні новизни, а діалектизми вживаються паралельно з їх літературними еквівалентами» [1, с. 124]. І.В. Муляр засвідчує, що «найбільш показовою ознакою лексико-семантичної групи назв меблів житлового приміщення в українській мові є розвинена синонімія найменувань», яка, на думку дослідниці, «пояснюється в першу чергу паралельним використанням власне українських та іншомовних слів, підбором одночасно кількох відповідників до запозиченої з іншої мови лексеми, збереженням застарілих назв меблевих реалій» [2, с. 285].

На жаль, у Молдові не запроваджено системне вивчення українських говірок, зокрема тематична група меблевої лексики ще не була предметом наукового діалектологічного дослідження. Проте системний опис переселенських говірок, що функціонують за межами метрополії, відіграє важливу роль в загальній історії становлення та розвитку української мови. Ці чинники зумовлюють **актуальність та наукову новизну** нашої роботи.

Метою нашого дослідження є аналіз меблевої лексики в українських говірках півночі Молдови з огляду на її варіативність, походження, функціонування. Відповідно до поставленої мети сформульовано **завдання**: 1) дослідити склад та семантичну структуру тематичної групи лексики на позначення хатніх меблів в українських говірках півночі Молдови; 2) проаналізувати вказану ТГЛ з огляду її відношень до сучасної української літературної мови та загальноукраїнського діалектного континууму; 3) встановити поширення типів українських говірок поза межами України, їх походження та сучасну діалектну належність. **Джерельною базою** дослідження послужили власні записи живого мовлення, здійснені у північних районах Молдови: Бельцькому, Глоденському, Ришканському, Синжерейському, Фалештському, Окницькому, Бричанському; а також лексикографічні джерела української літературної мови, дані діалектних словників, атласів тощо.

За свідченнями інформаторів, меблі з'явилися в їхніх оселях переважно такими шляхами: були зроблені самотужки чоловіками родини (чоловік, батько, дід), були отримані донькою у придане від матері, були придбані у магазинах (після 70-х років ХХ ст.). На сьогодні у селах північного регіону Молдови можемо спостерегти традиційний селянський інтер'єр у хатах людей старшого покоління (1925–1940-ті р. н.); представники середнього покоління (1950–1970-ті р. н.) користуються меблями виробництва, але зберігають (хоча б у межах власного житлового комплексу) традиційні меблеві предмети, що залишилися від батьків; а молодь (1980–1990-ті р. н.) оздоблює своє житло меблями сучасного дизайну, виробленими з сучасних матеріалів.

Проведене дослідження дозволило виокремити в межах ТГЛ «Меблі» ЛСГ «Меблі для сидіння», «Меблі для сну та відпочинку», «Меблі для зберігання одягу», «Меблі для зберігання посуду». Словниковий склад та семантична структура

досліджуваних ЛСГ є гетерогенними та характеризуються строкатістю лексем, диференційованих за походженням, вживанням у мовленні інформантів різних вікових груп тощо.

На позначення загального поняття «предмети обстановки квартири, кімнати» в досліджуваних говірках функціонують найменування *мебель, мебель, мебіль, мебели, мебели, стенка, гарнітур, комплект, набір*. Лексема *меблі* сягає корінням латинської мови, походить з французької мови, а у майже всіх слов'янські мови прийшла через посередництво німецької [ЕСУМ III, 426]. У *Словнику української мови* (далі – *СУМ*) зафіксовано слова *меблі* як загальноживане, *мебель, мебіль* із позначками *заст., рідко* [СУМ IV, 661]. Номени *стенка* і *набір* є запозиченнями з російської мови, які увійшли у мовний обіг українців Молдови з розвитком меблевої промисловості радянських часів. Цим же пояснюється і функціонування лексем (переважно субстантивованих прикметників) *спальня, спальна, кухня, кухонна, прихожа, дитська* на позначення не тільки кімнат у домі, а й меблевих комплектів, які утворюють інтер'єр у цих кімнатах. Лексеми *гарнітур, комплект*, зафіксовані у *СУМ*, увійшли до слов'янських мов з німецької через посередництво французької мови, сягають коріннями латинської мови [ЕСУМ I, 476; II, 542]. У говірках українських наріч, ймовірно, існують зазначені лексеми, проте зафіксованими у словниках ми знайшли лише такі: *стенка* [СПГ, 203], *гарнітур* [СЛГ, 60], *комплет* [СЛГ, 168]. Лексеми *мебель, мебель, мебіль, стенка, гарнітур, комплект* в українських говірках півночі Молдови вживаються переважно інформаторами середнього та молодшого віку, а українське літературне слово *меблі* та його фонетичні варіанти *мебля, мебели* – людьми старшого покоління, таким чином входячи до складу архаїчної, непитомої лексики.

У складі ЛСГ «Меблі для сидіння» зазначено варіативність назв на позначення семими «лава у вигляді довгої дошки без спинки і бокових бляць, на чотирьох ніжках», яка представлена номенами *лавка, лаука, о'сл'ін, у'сл'ін, уо'сл'ін, о'слон, о'слончик*. Лексема *лавка* зафіксована на всій досліджуваній території, у говірці с. Стурзовка Глоденського р-ну ще репрезентує сему «лава, на якій стоять відра»; наявна у *СУМ* [СУМ IV, 430] як зменшене до *лава* «дошка на стояках, на яку сідають або кладуть, ставлять що-небудь; осліні» [СУМ IV, 428], є праслов'янізмом (псл. *lava*) з давньоіндійськими коріннями (від дінд. *lunati*), відомим у більшості слов'янських мов [ЕСУМ III, 176]. Лексема *лавка* наявна в українських говірках із значеннями «дошка на двох підпорах для сидіння, лава, стілець», «шкільна парта», «кладка через воду», «крамниця», «смуга у тканині», «візерунок вишивки», «столярський інструмент» [СЗГ I, 275; ОСБГ I, 401; ГГ, 108; МГГ, 91; СЛГ, 182; СБГ, 248; НРС, 158]. Номен *ослін* на досліджуваній території функціонує в Глоденському, Єдинецькому, Синжерейському р-нах (Д., П., Стурз., У., Цамб.); у селі Нові Фундури Глоденського р-ну паралельно зафіксовано фонетичні форми *у'сл'ін, о'слон*, у Фалештському р-ні (Пом., Поп., Сув.) – *уо'сл'ін*, у Синжерейському р-ні (Окт., Цамб.) – *о'слончик*; входить до складу української літературної мови із значенням «переносна кімнатна лава для сидіння» [СУМ V, 771]; походить з праслов'янської мови (від псл. *oslonъ*) [ЕСУМ IV, 223]. Зафіксовано номени *ослинець* із значенням «лава для сидіння» у західнопольських говірках [СЗГ II, 16]; *ослінчик, ослінча* «стілчик» – у бойківських [ОСБГ II, 27].

Лексико-семантичними варіантами семими «вид меблів у вигляді короткої лави, переважно зі спинкою, для сидіння однієї людини», виступають лексеми *ст'їлець, ст'їлець, ст'їл'чик, ст'їл'чек, стул, стуло*. Лексема *стілець* та її зменшена форма *стілчик*, а також форми *стул, стуло* зафіксовані в говірках усіх обстежених сіл, у говірках сіл Фалештського р-ну лексема *ст'їл'чик* репрезентує тільки сему «стілчик доїти корову»; лексеми *стілець* та *стілчик* наявні у *СУМ* [СУМ IX, 713, 715]; походить від *стіл*, що є праслов'янізмом (псл. *stolъ*) [ЕСУМ V, с. 419]; у *СУМ* наявна лексема *студець* із поміткою *розм.*, «те саме що *стілець*» [СУМ IX, 803], проте поява форм *стул, стуло* в українських говірках на півночі Молдови, вірогідно, спричинене російсько-українським білінгвізмом (з рос. *стул* «предмет меблів для сидіння на ніжках зі спинкою, для однієї людини» [СРЯО]). В українських говірках із значеннями «табурет, лавочка» зазначено функціонування лексем *стилець, стілець, столец, столок, столочок, студець, стільчик, стуло* [СЗГ II, 173; ОСБГ II, 253; МГГ, 184; СПГ, 206; СЛГ, 371; СБГ, 523; СБГ, 531; НРС, 246].

Семему «стілець, переважно домашнього виготовлення, у вигляді невеликої міцної дошки, квадратної або круглої форми, в яку задовбано чотири ніжки» реалізують лексеми *табуретка, табур'етка, табурет, ст'їлець*. Лексеми *табурет, табуретка, табур'етка* зафіксовані на всій обстеженій території; наявні у *СУМ* *табурет, табуретка* [СУМ X, 11] є запозиченнями з французької мови (фр. *tabouret*), до якої увійшли з арабської (від ар. *tabul* «барабан») [ЕСУМ V, 500]. В українських говірках із значенням «табуретка» зазначено функціонування таких лексем: *табаретка, таборка, таборек, таборчик, табуретка, таборик, табуреток, таборець, табур* [СЗГ II, 190; ОСБГ II, 277; ГГ, 180; СПГ, 210; СБГ, 536; НРС, 249].

Семема «різновид широких м'яких меблів з бильцями та зручною спинкою» в українських говірках півночі Молдови представлена лексемами *кресло, кр'есло, фотол'їя*. У *СУМ* зафіксована лексема *крісло* із значенням «різновид широкого, м'якого стільця, з бильцями та зручною спинкою» [СУМ IV, 358]. Етимологія слова виводиться з праслов'янського *kreslo* «сидіння зі спинкою» [ЕСУМ III, 98]. Проте в досліджуваних говірках функціонують найменування російськомовного походження (з рос. *кресло*) *кресло, кр'есло* (усі обстежені села), а у Глоденському (Н.Ф.) та Синжерейському (Цамб.) р-нах зафіксовано лексему *фо'тол'їя*, що є запозиченням з румунської мови (з рум. *fololie* «кресло» [DEX]). В українських говірках із подібним значенням є лексеми *крисло, креселко, креселок, кресло, креслу* [СЛГ, 174; СПГ, 106; НРС, 152].

У межах ЛСГ «Меблі для снування та відпочинку» семему «вид меблів для снування та відпочинку» презентують лексеми *д'їван* (усі обстежені села), *кр'єват'* (Д., Григ.), *кри'єват'* (Луп.), *кри'єват'а* (Н.Ф., Стурз., Сад., Поп., Сув., Пом.), *пост'їл'* (Д., Н.Ф., Пом., Поп., Сув., Сад., Ябл.), *постел'* (Наг., П.), *преп'їчок* (Берл., Біл.), *прип'їчок* (П.), *припчек* (Луп.), *зан'їч* («місце за піччо, де спали дорослі») (П., Стурз.), *ле'жанка* (усі обстежені села), *кушетка* (Григ.), *кушеточка* (Григ., Поп.), *тол'чан* (Д.), *со'фа* (Луп., Наг.), *їуност'* (за назвою фабричної моделі) (Д., Наг., Н.Ф., Григ., Стурз.), *койка* (Луп., У.), *спал'н'а* (Луп.).

У межах ЛСГ «Меблі для зберігання одягу» на позначення семими «рід великих меблів, що мають форму високого ящика з дверцятами для зберігання одягу, білизни» в українських говірках півночі Молдови вживаються лексеми *шкаф* (усі обстежені села), *гарде'єрон* (Д., Наг., Н.Ф., Сад.), *гард'єрон* (Сув., П., Пом., Поп., Сад.), *гарди'єрон* (Наг.), *гарді'єрон* (Луп.), *ст'єнка* (усі обстежені села), *шифон'єр, шифон'єр, ш'їфан'єр, полки* (Цамб.), *ко'мод* (Луп.).

До складу української літературної мови входять назви *шафа* [СУМ IV, 661], *шифон'єр* [СУМ IV, 465], *гардероб* [СУМ XI, 421], проте в досліджуваних говірках такі форми не зафіксовано, тільки фонетичні варіанти. Цю ланку займають запозичення з російської мови, зокрема *ст'єнка*, що з'явилися у мовленні інформантів порівняно нещодавно, з розвитком сучасного виробництва меблів, та лексеми, що увійшли в досліджувані говірки через посередництво російської мови з інших мов, наприклад *шкаф* є запозиченням з німецької мови [ЕСУМ VI, 389], *шифон'єр* – з французької мови [ЕСУМ VI, 421], як і лексема *гардероб* [ЕСУМ I, 473]. Зазначені лексеми увійшли в мовленнєвий обіг українців півночі Молдови із розвитком меблевої промисловості радянського періоду, здебільшого вони вживані інформаторами середнього віку. Молодь на позначення аналізованої семими користується переважно словом *стенка, шкаф*. Тільки у мовленні людей стар-

шого покоління зафіксовано лексему *полки* – вживана у формі множини лексема *полка*, що має праслов'янське коріння від слова *полиця*, пов'язаного з *роль* «основа, підлога, полиця» [ЕСУМ IV, с. 489]. В українських діалектних словниках зафіксовано такі найменування: *полчка, полиця, стінка* [СЗГ II, 66; МГГ, 148; ОСБГ II, 105; СЛГ, 304; СЗГ II, 174, ОСБГ II, 253]; *шкаф, шкафа* «ніж» [СБГ, 665; ГГ, 216].

Семему «великий ящик з кришкою і замком для зберігання одягу, коштовних предметів» у досліджуваних говірках презентують лексеми *скрин'а* (Д., Н.Ф., П., Поп., Рек., Сад., Цамб., Ябл.), *скрен'а* (Наг.), *софка* (Наг., Н.Ф., П., Пом., Поп., Сув., Цамб., Ябл.), *совка* (Луп.), *ка'мод* (Наг.), *сун'дук* (Григ., Пом., Поп., Сув.), *тумбочка* (Тец., У.), *ящик* (Григ., Окт.). Номен *скрин'а* праслов'янського походження, відомий у більшості слов'янських мов [ЕСУМ V, с. 286; ССМ II, с. 350] та переважно в усіх наріччях української мови [СЗГ II, 153; ОСБГ II, 227; ГГ, МГГ, 177]; у поліських говірках зафіксовано номени *скриня* із значеннями «вулик з накривкою», «частина колодязя, наповнена водою», *скринька* «рамочний вулик», *скрія* «повозка з ящиком для перевезення зерна, піску, глини та ін.» [СПГ, 197]; у буковинських говірках вживаються лексеми *скриня* «рама (коробка) вікна, дверей», *скринька* «коробка вікна, дверей», «ящик», «вулик» [СБГ, 497]. Лексема *софка* (фонетичний варіант *совка*) є локалізмом, поширеним в українських говірках півночі Молдови (зокрема у західно-південній частині), на території метрополії тільки в буковинських говірках як зменшено-пестливе до *софа* «саморобна кушетка» [СБГ, 509], у СУМ зазначена як зменшене до *софа* «м'який широкий диван з поручнями і низькою спинкою» [СУМ IX, с. 473]. Номен *ка'мод* наявний у СУМ із значенням «невисока шафа з висувними шухлядами, де зберігають білизну» [СУМ IV, 248], є запозиченням з французької мови через російське та польське посередництво [ЕСУМ II, 539]. Лексема *сун'дук* зафіксована у СУМ як синонім до слова «скриня» [СУМ IX, 842], є запозиченням з тюркських мов [ЕСУМ V, 475], наявна у слов'янських мовах та інших українських говірках, зокрема у буковинських *сундук* «дерев'яна валіза» [СБГ, 533]. Лексема *ящик* зафіксована у СУМ із значенням «виріб з дощок, фанери, який використовують для пакування, зберігання або перенесення чого-небудь» [СУМ XI, 661]; походить з давньоруської мови, до якої припускається запозичення зі скандинавських мов [ЕСУМ VI, 565]; зафіксована в українських діалектних словниках як полісемантична, проте на позначення меблів для зберігання одягу вживається в західнополіських та досліджуваних українських говірках на півночі Молдови.

ЛСГ «Меблі для зберігання посуду» характеризується сталим традиційним складом, не схильним до варіювання, в основному молоде покоління вживає лексеми *шкаф для посуду* (Григ.), *шкафчик, шкафчек* (Луп., Наг.), *кухн'а* (Луп.), *сервант* (усі обстежені села), а люди старшого віку – *мисник* (Д., Наг., Н.Ф., П., Пом., Поп., Сув.), *шкафчик* (Наг., Пом., Поп., Сув.), *шкафик* (Н.Ф.), *тумбочка* (Д., Наг., Пом., Поп., Сув.), *ку'хонна* (Н.Ф.).

Отже, словниковий склад представленої ЛСГ утворюють переважно лексеми праслов'янського походження, що сягають давньоіндійської платформи, таким чином утворюючи архаїчний пласт українських говірок, зокрема на півночі Молдови, наприклад: *лавка, кресло, ослін, стілець, стільчик*. Вони не тільки входять до складу сучасної української літературної мови, але й є інтердіалектними, адже наявні у більшості українських говірок. Крім того, зафіксовано наявність лексичних дуплетів, синонімічних рядів, до складу яких, окрім споконвічних найменувань, входять і запозичені з інших мов, здебільшого з російської мови або через її посередництво з французької, німецької та ін. Значних семантичних трансформацій у межах даної ТГЛ не було зафіксовано.

Прочитання досліджуваної лексики у загальноукраїнському контексті показало, що більшість діалектоносіїв українських говірок півночі Молдови – вихідці з території поширення буковинських та гуцульських говірок, значна частина інформаторів – західнополіських, подільських, наддністрянських говірок, що належать континууму найархаїчніших говорів південно-західного та північного діалектів української мови. Спостереження зв'язків із зазначеними наріччями та говорами на території України дає підстави стверджувати про переселення у Молдову українців з територій поширення цих говорів (території історичного Поділля – південні райони Хмельниччини, Вінниччини, південно-західні райони Черкащини, західні райони Кіровоградщини, північно-західні райони Одещини та Миколаївщини; покуссько-буковинський говір – Чернівецька, Івано-Франківська області; зона Лемківщини – Закарпатська область, Східна Словаччина, Польща).

Література

1. Козачук Г. О. Назви хатніх меблів у говірках Правобережної Київщини / Г. О. Козачук // Зб. наукових праць: Дослідження з української діалектології. – Київ : Наукова думка, 1991. – с. 117-125.
2. Муляр І. В. Лексико-семантичні особливості назв меблів житлового приміщення / І. В. Муляр // Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія: Лінгвістика і літературознавство: Міжвуз. зб. наук. ст. – 2010. – Вип. XXIII, ч. 4. – С. 284–293.
3. Тищенко Л. М. Загальна характеристика просторової диференціації побутової лексики південнословобожанських говірок / Л. М. Тищенко // Донецький вісник Наукового товариства ім. Т. Шевченка. – Т. 16. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2007. – С. 212–219.
- ГГ – Гуцульські говірки. Короткий словник / за ред. Я. Закревської. – Л., 1997. – 232 с.
- ЕСУМ – Етимологічний словник української мови: в 7 томах. – К. : Наук. думка, 1982 – 2012.
- НРС – Шило Г. Ф. Наддністрянський регіональний словник / Г. Ф. Шило. – Львів : Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 2008. – 288 с.
- ОСБГ – Онишкевич М. Й. Словник бойківських говірок / М. Й. Онишкевич. – К. : Наук. думка, 1984. – Ч. 1-2.
- СБГ – Словник буковинських говірок / За заг. ред. Н. В. Гуйванюк. – Чернівці : Рута, 2005. – 688 с.
- СЗГ – Аркушин Г. Л. Словник західнополіських говірок: в 2 т. / Г. Л. Аркушин. – Т. 1-2. – Луцьк : Вежа, 2000.
- СЛГ – Пиртей П. С. Словник лемківської говірки: матеріали до словника / П. С. Пиртей. – Legnica-Wrocław : 2001. – 461 с.
- ПГ – Лисенко П. С. Словник поліських говорів / П. С. Лисенко. – К. : Наук. думка, 1972. – 260 с.
- СУМ – Словник української мови: в 11-ти т. – К. : Наук. думка, 1970–1980.
- СРЯО – Ожегов С. И. Словарь русского языка. – Москва : «Русский язык», 1989.
- DEX – Dicționar explicativ al limbii române, Ediția a II-a, București, Univers enciclopedic, 1998. – 1194 p.

Список скорочених назв обстежених населених пунктів

Берл. – с. Берлінці Бричанського р-ну, Біл. – с. Білявинці Бричанського р-ну, Григ. – с. Григорівка Синжерейського р-ну, Д. – с. Дану Глоденського р-ну, Луп. – с. Луперія Ришканського р-ну, Наг. – с. Нагоряни Ришканського р-ну, Н.Ф. – с. Нові Фундури Глоденського р-ну, Окт. – с. Октябрське Синжерейського р-ну, П. – с. Пояна Єдинецького р-ну, Пом. – с. Помпа Фалештського р-ну, Поп. – с. Попівка Фалештського р-ну, Рек. – с. Рекерія Ришканського р-ну, Сад. – с. Садове Бельцького р-ну, Св. – с. Свердіяк Ришканського р-ну, Стурз. – с. Стурзівка Глоденського р-ну, Сув. – с. Суворівка Фалештського р-ну, Т. – с. Тецкани Бричанського р-ну, У. – с. Унгри Окницького р-ну, Цамб. – с. Цамбула Синжерейського р-ну, Ябл. – с. Яблона Глоденського р-ну.